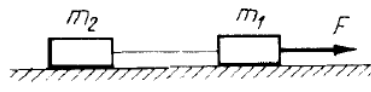

Példák órai munkához:

3.2.

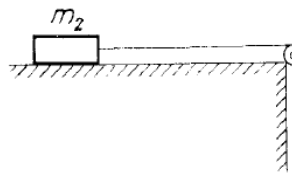

Vízszintes irányú, $F = 8 \text{ N}$ nagyságú erővel hatunk az $m_1 = 2 \text{ kg}$ tömegű testre, amely egy fonállal az $m_2 = 3 \text{ kg}$ tömegű testhez van kötve, az ábrán látható elrendezésben. Mekkora erő feszíti a fonalat, ha a fonál tömegétől és a súrlódástól eltekintünk? ($g \approx 10 \text{ m/s}^2$)

3.3.

Állócsigán átvett fonal végein m_1 illetve m_2 tömegű test van. Mekkora gyorsulással mozog az egyik illetve a másik test, és mekkora erő hat a mennyezetre, ahová a csigát felfüggesztették? (A fonál és a csiga tömege elhanyagolható; a fonál nem nyúlik meg; a tengely nem súrlódik; a közegellenállás és a levegőben a felhajtó erő elhanyagolható.)

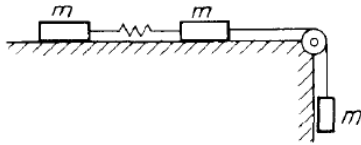
3.5.

Mekkora az ábra szerint fonállal egymáshoz kötött m_1 illetve m_2 tömegű testek gyorsulása és a fonalat feszítő erő, ha

a) az m_2 tömegű test a vízszintes síkon súrlódás nélkül csúszhat; b) az m_2 tömegű test és a sík között a súrlódási együttható $\mu = 0,2$? (A feltételek ugyanazok, mint a 3.3. feladatnál. Legyen $m_1 = 0,5 \text{ kg}$; $m_2 = 2 \text{ kg}$; $g \approx 10 \text{ m/s}^2$.)

3.12.

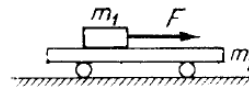

Mennyivel nyúlik meg az ábra szerinti elrendezésben a két test közé iktatott rugó, amikor az összekapcsolt rendszer egyenletesen gyorsuló mozgásban van? (A csiga, a rugó és a fonál tömegét ne vegyük figyelembe. Legyen $m = 1 \text{ kg}$; a súrlódási együttható $0,2$; a rugóállandó $0,4 \text{ kN/cm}$; $g \approx 10 \text{ m/s}^2$.)

gét ne vegyük figyelembe. Legyen $m = 1 \text{ kg}$; a súrlódási együttható $0,2$; a rugóállandó $0,4 \text{ kN/cm}$; $g \approx 10 \text{ m/s}^2$.)

3.29.

A 2 kg tömegű kiskocsi vízszintes síkon súrlódás nélkül mozoghat. A kocsi $0,5 \text{ kg}$ tömegű hasábot helyezünk, és a hasábot 1 N vízszintes irányú erővel húzzuk. Mekkora a hasáb, illetve a kocsi gyorsulása, ha közöttük a tapadó súrlódási együttható $0,25$, csúszó súrlódási együttható pedig $0,01$? Mekkora a gyorsulás 10 N-os húzóerő esetén? ($g \approx 10 \text{ m/s}^2$)

F1*. A $d = 10 \text{ cm}$ vastagságú deszkába $m = 20 \text{ g}$ tömegű $v_0 = 20 \text{ m/s}$ sebességű lövedék csapódik.

Mekkora lesz a másik oldalon kilépő lövedék v sebessége, ha

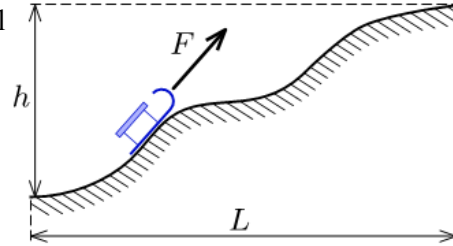
a. a deszkában állandó $F = 20 \text{ N}$ a fékezőerő,

b. a deszkában a behatolási mélységtől $F(x) = Dx$ módon függ a fékezőerő? (Itt $D = 2 \text{ N/cm}$ konstans paraméter.)

F2. Egy 15 kg tömegű szánkó 8 m magasságból csúszik le a lejtőn és vízszintes síkra érve valahol megáll. Mekkora munkával lehet ezt a szánkót a kiindulási helyzetbe visszahúzni? (A lejtő és a vízszintes sík közötti rövid átmenet súrlódásmentes.)

F3* Milyen magasra ér fel az a rakéta, amit az első kozmikus sebességgel függőlegesen lőnek ki az északi sarkról? (Első kozmikus sebességnek nevezzük azt a sebességet, amellyel egy műhold a Föld felszíne fölött a földugárnál sokkal kisebb távolságban körpályán keringhet.)

F4** Egy fiú lassan mászik fel egy havas dombra, és egy kötéll segítségével maga mögött húzza a szánkóját. A kötéll mindig párhuzamos a pálya érintőjével. A domb teteje vízszintes irányban L távolságra és h magasságra van a szélétől (lásd az ábrát). Mennyi munkát fordít a szánkó felhúzására a fiú, amíg feljut a domb tetejére? (A szánkó tömege m , a súrlódási együttható μ .)

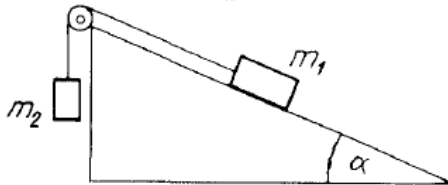
Otthoni gyakorlásra:

3.1. Ha az erő és az ellenerő egyenlő nagyságú és ellenkező irányú erők, miért nem „semmisítik meg” egymást?

3.11. Az ábrán látható rendszert $F = 100 \text{ N}$ állandó erővel húzzuk. Mekkora a gyorsulás, és mekkora erők feszítik az összekötő fonalakat, ha a súrlódástól eltekintünk?

3.13.

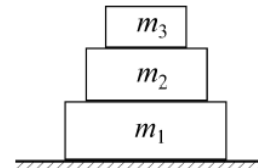
Határozzuk meg az ábrán látható rendszer gyorsulását, ha
a) a súrlódástól eltekintünk;
b) az m_1 tömegű test és a lejtő között a súrlódási együt-

nató μ . (A lejtő rögzített helyzetű; az egyéb feltételek a 3.3. feladatnál közöltekkel azonosak.)

1. Egy vízszintes asztalon három test nyugszik egymáson (lásd az ábrát). Tömegük $m_1 = 10 \text{ kg}$, $m_2 = 6 \text{ kg}$ és $m_3 = 2 \text{ kg}$.

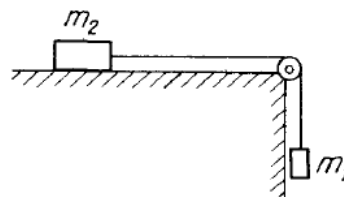
Rajzolja le külön-külön a testeket és rajzolja be az egyes testekre ható erőket!

Adja meg paraméteresen és numerikusan az egyes erők nagyságát!

3.21. Az ábrán látható elrendezésben a két testet gumizsinór köti össze. Mennyivel nyúlik meg a zsinór, ha

- a) az m_2 tömegű testet az asztalhoz rögzítjük;
- b) a rendszer súrlódás nélkül mozgoghat?

(A gumizsinór 10 N erő hatására 1 centiméterrel nyúlik meg; az egyéb feltételek ugyanazok, mint a 3.3. feladatnál; $m_1 = 2 \text{ kg}$, $m_2 = 10 \text{ kg}$; $g \approx 10 \text{ m/s}^2$)

F5*. Egy $\alpha = 30^\circ$ -os hajlásszögű, súrlódásmentes lejtőn egy $m = 3 \text{ kg}$ tömegű ládát húzunk felfelé a lejtő síkjával párhuzamos, $F = 20 \text{ N}$ nagyságú erővel. Kezdetben a láda nyugalomban volt.

- a) Mekkora a húzóerő munkája, mialatt a láda a lejtőn mérve $s = 10 \text{ m}$ utat tesz meg felfelé?
- b) Mekkora az a) esetben a nehézségi erő munkája?
- c) Mekkora sebességre tesz szert a láda, mialatt a lejtőn mérve $s = 10 \text{ m}$ utat tesz meg felfelé?

F6**.

Az ábrán látható elrendezésben a csigák és a kötelek tömege elhanyagolható. Mekkora az egyes tömegek gyorsulása és az egyes fonaldarabokat feszítő erő, ha $m_1 = 2 \text{ kg}$ és $m_2 = 3,5 \text{ kg}$? (A feltételek a 3.3. feladatével azonosak; $g \approx 10 \text{ m/s}^2$.)

